

Besluit op verzoek tot intrekking/actualisatie omgevingsvergunning (3534-2018)

Bij besluiten van 22 juli 2015 en 12 mei 2016 hebben wij in twee fasen een omgevingsvergunning verleend voor het veranderen van een veehouderij aan de Schuifelenberg 3 te Zeeland. De besluiten van 22 juli 2015 (eerste fase, milieu) en 12 mei 2016 (tweede fase, bouw) vormen samen de omgevingsvergunning.

Op 19 april 2018 hebben wij uw verzoek ontvangen om de vergunningbesluiten in te trekken, dan wel om deze besluiten zodanig te actualiseren dat geborgd is dat door de bedrijfsvoering van de inrichting aan de Schuifelenberg 3 geen overbelaste situatie ontstaat.

Op 22 juni 2018 hebben wij aan u bekendgemaakt onze beslissing over het al dan niet intrekken of actualiseren aan te houden tot na de eventuele vaststelling en inwerkingtreding van de aangepaste geurnormen in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). Op 20 juli 2018 zijn de gewijzigde geurnormen voor combiluchtwassers in werking getreden.

Op 9 november 2018 heeft u een aanvulling op uw verzoek bij ons ingediend.

Ons besluit

Wij hebben besloten om uw verzoek af te wijzen. Hieronder leest u hoe wij tot ons besluit zijn gekomen.

Uw verzoek

Bij brief van 19 april 2018 heeft u ons verzocht om de in twee fasen verleende omgevingsvergunning voor het adres Schuifelenberg 3 te Zeeland in te trekken, respectievelijk te wijzigen. Hierbij heeft u expliciet aangegeven dat uw verzoek het vergunningbesluit 1^e fase d.d. 22 juli 2015 (milieu) en het vergunningbesluit 2^e fase (bouwen) d.d. 13 mei 2016 betreft.

Wij constateren echter dat de door u naar voren gebrachte gronden louter zien op de omgevingsvergunning voor zover deze is verleend voor de activiteit milieu. Kort gezegd legt u hieraan ten grondslag dat met gebruikmaking van deze vergunning een extreem slechte milieukwaliteit (geur) zal ontstaan. Voor intrekking c.q. wijziging van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen zijn geen gronden naar voren gebracht.

Reeds om die reden hebben wij ons in het navolgende beperkt tot de vraag in hoeverre aanleiding bestaat om de omgevingsvergunning in te trekken vanwege de activiteit milieu.

Bovendien constateren wij dat de tweede fase van de bestreden omgevingsvergunning, betreffende de activiteit bouwen, bij uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 oktober 2018 wegens strijd met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht is vernietigd, onder instandlating van de rechtsgevolgen daarvan. Ook daarom dient het verzoek, voor zover dit ziet op de intrekking c.q. wijziging van de omgevingsvergunning voor zover deze de activiteit bouwen betreft, buiten behandeling te blijven. Een reeds vernietigde (fase van een) omgevingsvergunning kan immers niet alsnog worden ingetrokken.

1. Intrekken van de omgevingsvergunning

Verplichting tot intrekking

In artikel 2.33 lid 1 Wabo staan gevallen opgesomd waarin het bevoegd gezag verplicht is om de omgevingsvergunning in te trekken. Deze opsomming is limitatief. Er is geen ruimte om de omgevingsvergunning, op andere gronden (anders dan als sanctie waarvan hier geen sprake is) dan genoemd in dit artikel in te trekken.

Het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning in als:

- a. de uitvoering van een voor Nederland verbindend verdrag of een voor Nederland verbindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie dat vereist;
- b. deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, indien door toepassing van artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat in de inrichting of het mijnbouwwerk ten minste de voor de inrichting of het mijnbouwwerk in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- c. dat nodig is ter uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 2.29, eerste lid, tweede volzin, onder a, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid;
- d. de inrichting of het mijnbouwwerk ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt en toepassing van artikel 2.31 daarvoor redelijkerwijs geen oplossing biedt;
- e. deze van rechtswege is verleend, indien deze betrekking heeft op een activiteit die ontoelaatbaar ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft of dreigt te hebben en toepassing van artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder c, daarvoor redelijkerwijs geen oplossing biedt;
- f. deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, indien de inrichting een stortplaats als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet milieubeheer of een afvalvoorziening als bedoeld in artikel 1.1 van die wet is: indien de stortplaats of afvalvoorziening krachtens paragraaf 8.2 van die wet voor gesloten is verklaard;
- g. deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.19, in gevallen die in het betrokken wettelijk voorschrift zijn aangegeven.

Een situatie als bedoeld in artikel 2.33 lid 1 sub a, c, en e tot en met g is niet aan de orde. Ook artikel 2.33 lid 1 sub b Wabo biedt geen grondslag om de verleende omgevingsvergunning in te trekken. Het vergunde gecombineerd luchtwassysteem wordt nog steeds aangemerkt als best beschikbare techniek, ook nu op grond van nieuwe wetenschappelijke inzichten het geurreductiepercentage van het vergunde luchtwassysteem naar beneden is bijgesteld.

Op grond van artikel 2.33 lid 1 sub d. Wabo zijn wij verplicht de omgevingsvergunning, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit milieu, in te trekken als een inrichting ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt.

Om tot intrekking een verleende en onherroepelijk geworden omgevingsvergunning voor zover deze betrekking heeft op de activiteit milieu te kunnen overgaan, moet sprake zijn van zeer ernstige, ontoelaatbare milieugevolgen. De door die vergunning milieu toegestane milieugevolgen moeten dermate ernstig zijn, dat zij niet slechts als ongewenst, maar zonder meer als ontoelaatbaar moeten worden aangemerkt. Dat de geldende geurnormen met toepassing van de gewijzigde geuremissiefactoren uit de Regeling geurhinder en veehouderij

(Rgv) worden overschreden, betekent niet zonder meer dat sprake is van ontoelaatbare nadelige gevolgen voor het milieu als bedoeld in artikel 2.33, lid 1, onder d van de Wabo.

De geurbelasting op omliggende geurgevoelige objecten is ook met toepassing van de gewijzigde geuremissiefactoren uit de Rgv lager dan de geurbelasting die op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) mogelijk gemaakt kan worden – en door de wetgever aldus toelaatbaar wordt geacht – respectievelijk 35 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten in concentratiegebieden buiten de bebouwde kom en 14 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten in concentratiegebieden binnen de bebouwde kom.

Verder blijkt uit de toelichting bij de Rgv (wijziging geuremissiefactoren) dat besloten is om de geurreductiepercentages van gecombineerde luchtwassystemen voorlopig gelijk te stellen aan die van enkelvoudige luchtwassystemen. De reden hiervoor is dat de in het onderzoek van de WUR steekproefsgewijs gemeten geurrendementen van deze gecombineerde systemen tegenvallende resultaten lieten zien ten opzichte van de bevindingen in Duitsland. Gezien de onduidelijkheid over de oorzaak daarvan, die gelegen kan zijn in het verschil in de manier van dimensionering luchtwassystemen in Nederland en Duitsland en/of onvoldoende onderhoud of onvoldoende procesbewaking en sturing, is het geurreductiepercentage (voorlopig) gezet op het niveau dat (momenteel) aantoonbaar in de praktijk kan worden gehaald. Lopende onderzoeken hebben nog geen duidelijkheid gebracht.

Wij zijn gelet hierop van oordeel dat geen sprake is van ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu. Intrekking van de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.33 lid 1 sub d Wabo is daarom niet aan de orde.

Bevoegdheid tot intrekking

Wij zijn op grond van artikel 2.33 lid 2 Wabo bevoegd de omgevingsvergunning in te trekken als sprake is van een situatie als bedoeld in sub a, b of d van dat artikellid. Van één van de situaties als bedoeld in sub b en d is evident geen sprake.

Voor wat betreft onze bevoegdheid tot intrekking van de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.33, tweede lid sub a, overwegen wij het volgende.

Primair stellen wij ons op het standpunt dat wij tot op heden niet bevoegd zijn om over te gaan tot intrekking van de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.33, tweede lid en onder a, van de Wabo. In de eerste plaats constateren wij namelijk dat de intrekkingbevoegdheid van artikel 2.33, tweede lid en onder a, van de Wabo voor wat betreft omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu afkomstig is uit het oude, inmiddels vervallen artikel 8.18 van de Wet milieubeheer. De in dat artikel bedoelde driejaarstermijn begon te lopen op het moment dat de betrokken vergunning *onherroepelijk* werd. Uit de wettekst van het vervangende artikel 2.33, tweede lid en onder a, van de Wabo, noch de bijbehorende memorie van toelichting, leiden wij af dat dit uitgangspunt met inwerkingtreding van artikel 2.33, tweede lid en onder a, van de Wabo zou zijn gewijzigd. In de memorie van toelichting bij artikel 2.33, tweede lid, onder a, van de Wabo (TK, vergaderjaar 2006-2007, 30844, nr.3, blz. 119) staat immers het volgende:

“In deze intrekkinggrond zijn verwerkt de intrekkinggronden van de artikelen 59, eerste lid, onder d en e, van de Ww, de artikelen 3.12, onder c en d, en 3.14 van e Wro en de vervalbepaling van artikel 8.18 Wm. Anders dan de huidige bouwvergunning, die in beginsel een

eeuwigdurende bouwtitel oplevert, voorziet dit onderdeel erin dat de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit drie jaar *na het onherroepelijk worden* ervan kan worden ingetrokken.”

Niet valt in te zien waarom dit uitgangspunt van het onherroepelijk worden voor het vaststellen van de 3-jarentermijn, zoals aangenomen voor de omgevingsvergunning activiteit bouwen, dan niet kan worden aangenomen voor de omgevingsvergunning activiteit milieu nu, zoals blijkt uit voormelde memorie van toelichting, deze intrekkinggrond voor de omgevingsvergunning activiteit milieu direct ontleend is aan de vervaltermijn uit artikel 8.18 Wet milieubeheer (oud). Hierin werd immers een verval van de milieuvergunning voor een inrichting aangenomen indien de inrichting niet binnen drie jaar na het *onherroepelijk worden* ervan is voltooid en in werking gebracht.

Voorts constateren wij dat bij een gefaseerde aanvraag op grond van artikel 2.5 van de Wabo, zoals hier aan de orde, pas sprake is van een *vergunning* wanneer beide aangevraagde fasen zijn verleend. Deze vergunning werd als geheel pas onherroepelijk bij uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 oktober 2018. Sindsdien zijn nog geen drie jaren verstreken.

Subsidiar overwegen wij dat bij de beslissing over intrekking van een omgevingsvergunning volgens vaste rechtspraak (zie onder meer de uitspraak van de Afdeling van 27 december 2017, met ECLI:NL:RVS:2017:3583 en nr. [201608526/1/A1](#)) alle in aanmerking te nemen belangen dienen te worden betrokken en tegen elkaar afgewogen. Daartoe behoren naast de door het bestuursorgaan gestelde belangen, waaronder de bescherming van planologische, stedenbouwkundige en welstandelijke inzichten, ook de (financiële) belangen van vergunninghouder. Daarbij mag in aanmerking worden genomen of het niet tijdig gebruik maken van de vergunning aan de vergunninghouder is toe te rekenen.

In dit kader stellen wij vast dat, zelfs indien die driejaarstermijn van artikel 2.33, tweede lid en onder a, van de Wabo inmiddels zou zijn verstreken, quod non, niet kan worden gesteld dat door vergunninghouder toerekenbaar niet tijdig van de vergunning gebruikt gemaakt is. Immers is de vergunning pas bij uitspraak van de Afdeling van 31 oktober 2018 onherroepelijk geworden, zodat vergunninghouder pas vanaf die datum zonder onevenredig groot financieel risico kon overgaan tot het uitvoeren van de aangevraagde en vergunde bedrijfssituatie. Voorts is door vergunninghouder aannemelijk gemaakt dat de vergunning op korte termijn zal worden benut. Er is reeds een sloopmelding ingediend voor de bestaande gebouwen en ook is er een startmelding voor de bouw gedaan bij de gemeente voor het voorjaar van 2020.

Tevens achten wij bij deze belangenafweging van betekenis dat op landelijk niveau niet wordt aangenomen dat de hantering van nieuwe emissiefactoren met bijbehorende hogere geurbelasting – ook niet wanneer als gevolg hiervan sprake is van een overschrijding van de geldende geurnormen – leidt tot zodanig nijpende situaties, dat zou moeten worden overgegaan tot intrekking of wijziging van vergunde bestaande situaties.

In de voorliggende zaak geldt dit onzes inziens onverkort. De belangen van verzoekers bij een gezond en prettig leefklimaat, met name op het gebied van geurhinder, achten wij door de toepasselijkheid van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij – zoals hiervoor betoogd – bovendien voldoende gewaarborgd.

Derhalve zien wij in het verzoek geen aanleiding om van onze bevoegdheid tot intrekking van de vergunning op grond van artikel 2.33, tweede lid en onder a, van de Wabo - voor zover hiervan reeds sprake is – gebruik te maken.

2. Wijziging van de omgevingsvergunning

Op grond van artikel 2.30 lid 1 Wabo moet het bevoegd gezag regelmatig beoordelen of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning verbonden zijn, nog actueel zijn gelet op de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.

Verplichting tot wijziging

In artikel 2.31 lid 1 Wabo staan gevallen opgesomd waarin het bevoegd gezag verplicht is om de voorschriften die aan de omgevingsvergunning verbonden zijn te wijzigen. Het bevoegd gezag wijzigt de voorschriften van de omgevingsvergunning als:

- a. ter uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 2.29, eerste lid, tweede volzin, onder a, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid;
- b. indien door toepassing van artikel 2.30, eerste lid, blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt;
- c. in gevallen waarin de omgevingsvergunning van rechtswege is verleend, voor zover dit nodig is om ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen, of, voor zover zodanige gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken;
- d. voor zover deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, voor zover dat bij de betrokken algemene maatregel van bestuur is bepaald;
- e. voor zover deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, voor zover dat bij de betrokken verordening is bepaald;
- f. voor zover deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.19, voor zover dat bij het betrokken wettelijk voorschrift is bepaald.

Van een geval als bedoeld in artikel 2.31 lid 1 sub a en sub c tot en met f van de Wabo is per definitie geen sprake. Wij hebben beoordeeld of er aanleiding is om de omgevingsvergunning te wijzigen op grond van artikel 2.31 lid 1 sub b van de Wabo. In dit kader hebben wij beoordeeld of blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.

Ontwikkeling technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu

Uit de verleende omgevingsvergunning voor de activiteit milieu blijkt dat de aangevraagde omvang van de inrichting een geurbelasting veroorzaakt die voldoet aan de geurnormen die door onze gemeente zijn vastgesteld.

Met de wijziging van de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) op 19 juli 2018 is de geurfactor voor de varkens bij het toepassen van een gecombineerd luchtwassysteem verhoogd, waardoor de geurbelasting naar de omgeving is gewijzigd. Echter, deze wijziging van de geurfactoren heeft niet geleid tot een ontwikkeling in de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu. Het vergunde gecombineerd luchtwassysteem is nog steeds BBT.

Kortom, ná het verlenen van omgevingsvergunning voor de activiteit milieu is het niet mogelijk om nog verdere nieuwe technisch mogelijke ontwikkelingen tot bescherming van het milieu voor te schrijven dan de luchtwassers die nu al zijn vergund. Het gecombineerd luchtwassysteem is nog steeds de beste beschikbare techniek. De omstandigheid dat de geurreductie lager is dan eerder werd aangenomen en dat om die reden in de Rgv hogere geuremissiefactoren voor dit huisvestingssysteem zijn opgenomen, doet hier niet aan af.

Derhalve kan deze vergunning niet met toepassing van artikel 2.31, lid 1, onder b van de Wabo, wegens de ontwikkeling van nieuwe technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, worden gewijzigd.

Ontwikkelingen in de kwaliteit van het milieu

Voorwaarde voor het kunnen aannemen van een (negatieve) ontwikkeling in de kwaliteit van het milieu als bedoeld in artikel 2.31, eerste lid onder b van de Wabo, is dat deze ontwikkeling zich heeft voorgedaan *ná het verlenen van de omgevingsvergunning*.

De omgevingsvergunning is verleend met een daaraan ten grondslag gelegde berekening die is uitgevoerd op basis van de op dat moment geldende geuremissiefactoren op grond van de Rgv. Als gezegd zijn na de datum van het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu hogere geuremissiefactoren vastgesteld voor het gecombineerd luchtwassysteem. Het gaat hierbij echter om een administratieve aanpassing. Nu de feitelijk vergunde activiteiten die geurbelasting voor de omgeving met zich brengen hierdoor immers niet zijn veranderd, is de kwaliteit van het milieu (geurbelasting) ná het verlenen van de omgevingsvergunning voor de omgeving evenmin verslechterd ten opzichte de vergunde, en daarmee aanvaardbaar geachte, geurbelasting. Kortom, de feitelijk vergunde geurbelasting voor de omgeving is ná het verlenen van de omgevingsvergunning niet toegenomen. Hieruit volgt dat er geen sprake is van een negatieve ontwikkeling in de kwaliteit van het milieu die zich ná het verlenen van de vergunning heeft voorgedaan en maakt dat deze vergunning met toepassing van artikel 2.31, lid 1, onder b van de Wabo, wegens ontwikkelingen in de kwaliteit van het milieu, moet worden gewijzigd.

Verder volgt uit jurisprudentie van de ABRvS van 13 december 2017, nr. 201606599/1/A1, dat als wettelijke (geur)normen niet meer toereikend zijn om onaanvaardbare milieugevolgen te voorkomen, dit niet kan worden aangemerkt als een “ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu” als bedoeld in artikel 2.31, eerste lid, onder b van de Wabo. Bij de beoordeling van geurhinder tijdens het verlenen van de omgevingsvergunning is terecht uitgegaan van de toentertijd ingevolge de Rgv geldende geuremissiefactoren en is niet uitgegaan van de werkelijke geurbelasting. Het ligt op de weg van de wetgever om de wettelijke (geur)normen aan te passen. Als gezegd heeft zij dat met ingang van 20 juli 2018 gedaan. De wetgever beperkt de aanpassing van de Rgv (de gewijzigde geuremissiefactoren) daarbij tot nieuwe gevallen van vergunningverlening. Deze aanpassing geldt niet voor een bestaand geval van vergunningverlening waarvan hier sprake is. Op grond hiervan zijn wij tevens van mening dat artikel 2.31, lid 1, onder b Wabo (de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu) niet als basis kan dienen voor het aanpassen van de voorschriften van de omgevingsvergunning.

Los daarvan, ook met de gewijzigde geuremissiefactoren is de geurbelasting voor de omgeving niet zodanig dat deze omgevingsvergunning om die reden, hierbij uitgaande van een ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, quod non, gelet op de ons toekomstige beoordelingsruimte, zou moeten worden gewijzigd. Zoals eerder vermeld, wordt hiermee immers de geurbelasting niet overschreden die op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) mogelijk gemaakt kan worden, respectievelijk 35 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten in concentratiegebieden buiten de bebouwde kom en 14 odour units per

kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten in concentratiegebieden binnen de bebouwde kom.

Derhalve kan deze vergunning niet met toepassing van artikel 2.31, lid 1, onder b van de Wabo, wegens een negatieve ontwikkeling in de kwaliteit van het milieu worden gewijzigd.

Bevoegdheid tot wijziging

Wij zijn op grond van artikel 2.31 lid 2 sub b Wabo bevoegd de vergunningvoorschriften ten aanzien van de activiteit milieu te wijzigen en eventueel extra maatregelen voor te schrijven. Hierbij mag de aanvraag als grondslag van de omgevingsvergunning echter niet worden verlaten. De wijziging van voorschriften mag er niet toe leiden dat een andere inrichting ontstaat dan aangevraagd.

Gelet op de bestaande geurbelasting vanwege de gewijzigde geuremissiefactoren is aanneemelijk dat met het voorschrijven van extra maatregelen ten aanzien van de activiteit milieu ingrijpende, kostbare maatregelen zouden moeten worden getroffen om te kunnen voldoen aan de geurnormen. Hiermee zou de aanvraag als grondslag van de omgevingsvergunning worden verlaten (vgl. ABRvS 23 november 2005, ECLI:NL:-RVS:2005:AU6673 en ABRvS 6 maart 2002, ECLI:NL:RVS:2002:AN6980, m.nt. M.P. Jongma).

Overigens hebben wij bij het uitoefenen van de bevoegdheid tot wijziging van voorschriften, een zekere beoordelingsvrijheid bij de vaststelling van wat nodig is ter bescherming van het milieu. Zie ook ABRvS van 12 juli 2006, nr. 200507336 en ABRvS van 7 mei 2014, nr. 201302448/1/A4.

Zoals hierboven gesteld, leidt de bestaande geurbelasting vanwege de gewijzigde geuremissiefactoren niet tot een zodanige geurbelasting dat sprake is van ontoelaatbare milieugevolgen. Ook blijft de geurbelasting beneden de geurbelasting die op grond van artikel 6 van de Wgv mogelijk gemaakt kan worden, respectievelijk 35 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten in concentratiegebieden buiten de bebouwde kom en 14 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten in concentratiegebieden binnen de bebouwde kom. De hoogste geurbelasting op een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom is namelijk 32,5 odour units per kubieke meter en binnen de bebouwde kom is dat 1,5 odour units per kubieke meter.

Zoals gezegd zijn de geurreductiepercentages van gecombineerde luchtwassystemen voorlopig gelijk gesteld aan die van enkelvoudige luchtwassystemen. Het geurreductiepercentage van gecombineerde luchtwassystemen is (voorlopig) gezet op het niveau dat (momenteel) aantoonbaar in de praktijk kan worden gehaald. Er is op dat punt nog onduidelijkheid. Er lopen op dit moment nog onderzoeken. Het is niet uitgesloten dat de Rgv weer moet worden aangepast. Los van voormelde juridische beperking, is het verbinden van nadere voorschriften aan de omgevingsvergunning, nu het werkelijk haalbare geurrendement van de gecombineerde luchtwassystemen nog niet vaststaat, voorbarig. Eerst dient hierover meer zekerheid te ontstaan.

Verder heeft ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bevestigd dat de gewijzigde geurnormen geen gevolgen hebben voor vigerende omgevingsvergunningen. Inrichtinghouders mogen blijven handelen conform de aan hen verleende vergunning.

Derhalve kan deze vergunning niet met toepassing van artikel 2.31, lid 2, onder b van de Wabo, in het belang van de bescherming van het milieu worden gewijzigd.

3. Aanvulling verzoek d.d. 9 november 2018

Bij brief van 9 november 2018 heeft u uw verzoek tot intrekking, subsidiair actualisatie, van de voorliggende vergunning aangevuld. Gesteld wordt dat met oprichting van de vergunde installatie een buitengewoon ernstig stankoverbelaste situatie zou optreden ter hoogte van de woningen van verzoekers. Bij twee woningen treedt zelfs een stankbelasting op van meer dan 30 odour units per kubieke meter, hetgeen volgens de Handreiking geurhinder en veehouderij leidt tot een percentage van 38% geurgehinderden in een concentratiegebied. Volgens het RIVM-rapport "Geur en gezondheid Onderdeel Veehouderij en geur GGD-richtlijn medische milieukunde, horend bij: RIVM Rapport 2015-0106 M. Venselaar-Mooij et al", leidt dit tot een extreem slechte milieukwaliteit.

Dit is naar onze mening geen omstandigheid die wij hierboven niet al in onze afwegingen hebben betrokken, zodat dit met betrekking tot uw verzoek niet tot een ander oordeel leidt.

Voorts wordt geopperd dat de vergunning ook verondersteld kan worden impliciet te zijn geweigerd, aangezien vergunninghouder nooit in staat zal zijn om aan de aangevraagde geurreductie-eis van 85% te voldoen.

Gelet op de omstandigheid dat wel degelijk een vergunning is verleend, kan van een impliciet besluit tot weigering van de aangevraagde omgevingsvergunning, op basis waarvan wij gehouden zouden zijn de verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning alsnog expliciet te weigeren cq. te herroepen, geen sprake zijn.

U stelt voor aan de vergunning het doelvoorschrift te verbinden dat maximaal een geurbelasting mag worden veroorzaakt zoals genoemd in de vergunningaanvraag.

Het aan de vergunning verbinden van een geurnorm afgeleid van het geurrendement van 85 %, is evenmin mogelijk. Dat is in strijd met de rechtszekerheid en in wezen een verkapte intrekking van de vergunning.

Conclusie

Gelet op het bovenstaande hebben wij besloten om uw verzoek af te wijzen en niet tot actualisatie of intrekking van de verleende omgevingsvergunning over te gaan.

Procedure

De besluitvormingsprocedure is uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 3.3 van de Wabo (de uitgebreide voorbereidingsprocedure). De aanvraag is voor de activiteit milieu getoetst aan artikel 2.14 van de Wabo. Tevens is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht.

De aanvraag en de ontwerpbesluit met bijbehorende stukken zijn op grond van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 26 november 2018 gedurende zes weken ter inzage gelegd. De kennisgeving is op 23 november 2018 gepubliceerd in de Staatscourant. Naar aanleiding van de ontwerpbesluit zijn zienswijzen ingediend.

Zienswijzen ontwerpbesluit

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit is een drietal zienswijzen ingebracht:

- bij brief van 3 januari 2019, bij ons ingekomen op 4 april 2014, heeft de heer mr. V. Wösten van Wösten juridisch advies zijn zienswijze ingebracht namens de volgende personen:
 - P. Catsburg, Graspeel 45 te Zeeland;

- O. Meulenbroek, Schuifelenberg 6 te Zeeland;
- A. de Groot, Schuifelenberg 6 te Zeeland
- J. van Tiel, Witte Dellen 1 te Zeeland;
- bij brief van 3 januari 2019 heeft de heer H. Cuppen, Graspeel 37 te Zeeland, zienswijze ingebracht, welke tevens zijn ingediend namens de volgende personen:
 - J. Willems, Peelweg 18 te Zeeland;
 - M. Wijdeven, Witte Dellen 1a te Zeeland;
 - P. Bongers, Graspeel 37a te Zeeland;
 - J. Pierus, Graspeel 55 te Zeeland;
 - J. van Eijk, Graspeel 41 te Zeeland;
 - W. Meggelaars, Langstraat 2 te Zeeland;
 - R. Opmeer, Graspeel 35 te Zeeland;
 - F. de Groot, Witte Dellen 3 te Zeeland;
 - L. van Coeverden, Graspeel 62 te Zeeland;
 - F. Cornelissen, Graspeel 58 te Zeeland;
 - J. van den Vorstenbosch, Graspeel 57 te Zeeland;
 - A. Bongers, Peelweg 29 te Zeeland;
 - G. Heijnst, Graspeel 60 te Zeeland;
 - L. Derks, Langstraat 5a te Zeeland;
 - N. Henrard, Langstraat 3 te Zeeland;
- bij brief van 4 januari 2019, bij ons ingekomen op 4 april 2014, heeft de heer mr. F.K. van den Akker van Boskamp & Willems advocaten zienswijzen ingediend namens de heer N.A. Henrard, Langstraat 3 Zeeland.

De zienswijzen zijn ontvangen binnen de termijn waarin de ontwerpbesluiting ter inzage heeft gelegen. De zienswijzen zijn ontvankelijk.

Door Wösten juridisch advies zijn de volgende zienswijzen ingebracht:

- a. Met oprichting van de vergunde installatie zou een buitengewoon ernstig stankoverbelaste situatie optreden. Gegeven de geurbeschermingsnorm van $9,0 \text{ ou/m}^3$ zou een stanknormoverschrijding optreden bij maar liefst 7 woningen, waaronder de woning van de heer Van Tiel. Bij de woning van de heer Van Tiel dreigt een stankbelasting van maar liefst 32 ou/m^3 op te treden. Daarnaast dreigt bij nog een tweede woning een in ernst vergelijkbare stankbelasting op te treden.

Deze informatie is eerst formeel aan de orde gekomen nadat de betrokken vergunningbesluiten in 2015 en 2016 door B&W van Landerd zijn verleend.

Over de vergunningbesluiten is in beroep en in hoger beroep door de bestuursrechter geoordeeld. Echter, de bestuursrechter is vanwege het geldende procesrecht niet toegekomen aan de stankbeoordeling op basis van de aangepaste, juiste stankemissiefactor.

De relevante feiten zijn bij u, B&W, bekend. De gewijzigde geuremissiefactoren voor het aangevraagde varkensstalsysteem aan de Schuifelenberg 3 zijn in wetgeving opgenomen nadat door de Raad van State op 11 april 2018 de tussenuitspraak in het lopende hoger beroep is gedaan. De Raad van State heeft u met de tussenuitspraak opdracht gegeven enkel een nieuwe beoordeling te maken van de geursituatie bij de woning Spiestraat 22, en in de einduitspraak van 31 oktober 2018 moeten vaststellen dat vanwege het geldende procesrecht de bestuursrechter niet toekomt aan de gevolgen van de gewijzigde geuremissiefactor voor het aangevraagde varkensstalsysteem. Kortom, de bestuursrechter heeft

geen oordeel (kunnen) uitspreken over de toelaatbaarheid van de gevolgen van de vergunde installatie voor het milieu op basis van de juiste geuremissiefactor.

Nu de zaak niet is beoordeeld door de bestuursrechter komt de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de toelaatbaarheid van de vergunde installatie opnieuw volledig bij het gemeentebestuur van Landerd te liggen.

Onze reactie

Zoals hierboven onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) vermeld, moeten wij bij het intrekken van de omgevingsvergunning, dan wel het wijzigen van de vergunningvoorschriften handelen binnen het wettelijke toetsingskader van de Wabo en de beperkingen die voortvloeien uit het systeem van de Wabo. Dit betekent, zoals hierboven uitvoerig uiteengezet, dat wij de omgevingsvergunning voor wat betreft de activiteit milieu niet kunnen aantasten door intrekking dan wel wijzigen door aanpassing van de voorschriften.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor een voldoende leefklimaat. Het gemeentebestuur is het bevoegde gezag in de vergunningverlening en het toezicht op naleving van de vergunningvoorwaarden.

U wordt - opnieuw - de relevante feiten voorgehouden.

De vergunning is verleend met de voorwaarde dat de luchtwassers een stankemissiereductie van 85% realiseren, zodat 15% van de stankemissie overblijft. Nu staat vast dat de vergunde luchtwassers niet in staat zijn om een stankreductie van 85 % te realiseren. De werkelijke emissiereductie bedraagt slecht 45%, zodat 55% van de stankemissies overblijft. Dat betekent een bijna 4 maal hogere geuremissies (!).

Dit betekent dat een bedrijf is vergund die nooit in staat zal zijn de milieuprestaties te leveren zoals vergund. Indien het bedrijf zou worden opgericht dan treedt een ontoelaatbaar milieuprobleem op.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en 3 (Aanvulling verzoek d.d. 9 november 2018) en de bespreking van uw zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- c. In het hypothetische geval een chemische fabriek zou zijn vergund die nog niet is opgericht, en voordat de fabriek is opgericht wordt vastgesteld dat vanwege een belangrijke ontwerpfout een ernstig ontploffingsrisico zou ontstaan als de vergunde fabriek zou worden gebouwd, dan zal ongetwijfeld door het bevoegde gezag (moeten) worden opgetreden. De milieuveiligheid staat geen ontoelaatbare risico's voor de omgeving toe.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en 3 (Aanvulling verzoek d.d. 9 november 2018) en de bespreking van uw zienswijze onder a. Overigens merken wij op dat de

naar voren gebrachte hypothetische situatie geenszins vergelijkbaar is met de thans aan de orde zijnde vergunde situatie. Thans aan de orde is ongemak van omwonenden wegens geuroverlast. Van een acuut externe veiligheidsrisico, met voor omwonenden mogelijk levensbedreigende situaties tot gevolg, is hierbij geen sprake is.

De zienswijze is ondergrond.

- d. Als tijdig duidelijk is dat een bedrijfsplan een belangrijke ontwerpfout bevat als gevolg waarvan bij een groot aantal omliggende woningen een extreem slecht woonklimaat zou optreden, dan is het bevoegd gezag ongewijzigd gehouden op te treden om dat te voorkomen.

Zoals reeds gesteld: bij twee woningen treedt een stankbelasting op van ruim meer dan 30 ou/m³. Het duiden van die waarden is mogelijk middels de Handreiking geurhinder en veehouderij behorend bij de Wet geurhinder en veehouderij. Die Handreiking is al eerder meermalen in Afdelingsjurisprudentie aangehaald. Bijlage 6B van de Handreiking geeft de volgende tabel.

Tabel B. Relatie tussen de voorgrondbelasting en de geurhinder

Voorgrondbelasting * [ou _p /m ³ als 98-percentiel]	Geurhinder	
	Concentratiegebied	Niet-concentratiegebied
1	4%	7%
1,5	5%	9%
2	6%	11%
3	8%	15%
4	11%	19%
5	12%	21%
6	14%	24%
7	16%	26%
8	17%	29%
9	19%	31%
10	20%	33%
12	23%	36%
14	25%	39%
16	27%	42%
18	29%	44%
20	31%	46%
22	32%	48%
24	(34%)	50%
26	(36%)	52%
28	(37%)	(53%)
30	(38%)	(54%)
→ 32	(40%)	(56%)
34	(41%)	(57%)
36	(42%)	(58%)
38	(43%)	(59%)
40	(44%)	(60%)

* Berekend met V-Stacks gebied, V-Stacks vergunning of gelijk aan de norm voor de geurbelasting.

Onze reactie

Deze tabel komt van de website van Infomil. Deze tabel is in de bijlage 'Bepalen hinder en belasting' in de Handreiking geurhinder en veehouderij (2014). Het gaat dan in deze bijlage om punt C: De relatie tussen geurbelasting en geurhinder. In deze toelichting wordt dan een link gelegd naar verschillende uitgangssituaties.

De tabel is louter een toelichting op de geurbelasting. De handreiking geeft niet aan dat als de geurbelasting hoog is, er bepaalde maatregelen zouden moeten worden getroffen. Deze tabel

wordt gebruikt voor door de gemeentes bij afwegingen en het vaststellen van een geurverordening.

In onze afweging onder de punten 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) hebben wij dit uitgebreid toegelicht.

De zienswijze is ongegrond.

- e. Zuidoost Nederland, waaronder de bedrijfslocatie aan de Schuifelenberg 3 heet een concentratiegebied vanwege de uitzonderlijk hoge concentratie landbouwhuisdieren. Hierbij is de - overigens ernstig omstreden - aanname gemaakt dat mensen levend in Zuidoost Nederland minder stankgevoelig zijn dan in de rest van Nederland. Indien toch van deze aanname wordt uitgegaan wordt in een concentratiegebied bij een stankbelasting van 32 ou/m³ een percentage van 40% geurgehinderden genoemd. In een niet-concentratiegebied ligt dit percentage logischerwijs nog veel hoger. Er dient rekening mee te worden gehouden dat het genoemde hinderpercentage in concentratiegebieden een onderschatting is.

Dan is de vraag hoe een geurbelasting van een percentage van 40 % geurgehinderden milieukwalitatief geduid moet worden.

Hierop geeft het RIVM-rapport "Geur en gezondheid Onderdeel Veehouderij en geur GGD-richtlijn medische milieukunde, horend bij: RIVM Rapport 2015-0106 M. Venselaar-Mooij et al." het antwoord. Uit dat rapport tabel 6.

Tabel 6 Een indeling in milieukwaliteiten en hinder (Infomil, 2014e).

Milieukwaliteit	% Hinder
Zeer goed	< 5
Goed	5 - 10
Redelijk goed	10 - 15
Matige	15 - 20
Tamelijk slecht	20 - 25
Slecht	25 - 30
Zeer slecht	30 - 35
Extreem slecht	35 - 40

Conclusie: bij een percentage van 40 % geurgehinderden is sprake van een 'extreem slechte' milieukwaliteit.

U vindt deze informatie ook elders, waaronder op de Infomil website. Zie:

www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/geur/wgv-rqv/handreiking-wet/bijlagen/bijlage-7-geurhinder/

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van uw zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Er bestaan nu twee wegen om het dreigende probleem op te lossen.

Op grond van de beschikbare milieu-informatie zal he beoogde bedrijfsplan aan de Schuifelenberg 3 een ontoelaatbare ernstige milieuschade veroorzaken, op grond waarvan de vergunning kan worden ingetrokken.

Maar ook kan worden gesteld dat de vergunning impliciet is geweigerd, aangezien de vergunninghouder nooit in staat zal zijn om aan de stankreductie van 85% te voldoen, zoals in de vergunningaanvraag is genoemd. Nu de vergunning kennelijk impliciet is geweigerd, ligt het op de weg van B&W om de vergunning expliciet te weigeren c.q. te herroepen.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 3 (Aanvulling verzoek d.d. 9 november 2018) en de bespreking van uw zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- g. Een tweede weg is de vergunningvoorwaarden actualiseren. Dus, de vergunning in stand laten maar de voorwaarden voor de vergunning actualiseren aan de hand van de actuele milieu-inzichten. Dit kan worden bereikt door aan de vergunning het doelvoorschrift te binden dat maximaal een stankbelasting mag worden veroorzaakt zoals genoemd in de vergunningaanvraag.

Althans, als feit moet worden vastgesteld dat niet kan worden toegestaan dat de vergunde installatie wordt opgericht. U wordt verzocht daartoe de noodzakelijke maatregelen te nemen.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en 3 (Aanvulling verzoek d.d. 9 november 2018) en de bespreking van uw zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- h. Conclusie

Met de vergunde bedrijfsvoering treedt bij tenminste twee woningen een 'extreem slechte' milieukwaliteit op. Bij nog meer woningen treedt een ernstig onvoldoende woonkwaliteit op indien het vergunde bedrijf zou worden gerealiseerd. De bestuursrechter heeft om procesrechtelijke redenen niet kunnen oordelen over dit gegeven. Dit heeft tot gevolg dat de verantwoordelijkheid weer terugvalt bij het gemeentebestuur die de vergunning heeft verleend.

B&W wordt verzocht haar wettelijk opgedragen verantwoordelijkheid onder ogen te zien, het ontwerpbesluit te heroverwegen en passend op te treden om te voorkomen dat een extreem slechte milieukwaliteit kan optreden bij een omliggende woningen.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van uw zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

Door de heer H. Cuppen zijn de volgende zienswijzen ingebracht:

- a. Het College van Burgemeester en Wethouders gemeente Landerd heeft een verantwoordelijkheid voor een gezonde woon- en leefomgeving en dient te voorkomen dat door de realisatie van het bedrijf aan Schuifelenberg 3 een extreem slechte milieukwaliteit bij een aantal omliggende woningen ontstaat.

Van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Landerd mag respect en naleving van beleidsafspraken worden verlangd/verwacht, zoals een zorgvuldige en betrouwbare bestuurlijke overheid betaamt. Door het niet intrekken cq actualiseren van de omgevingsvergunning voor een IV-bedrijf aan Schuifelenberg 3 te Zeeland, zal het woon-, leef- en werkklimaat van vele omwonenden onverantwoord verslechteren.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Zoals bekend maken bewoners van “de Graspeel” al jaren hun bezorgdheid kenbaar inzake alsmaar (o.a. als gevolg van verdere uitbreiding) meer overlast veroorzakende IV-bedrijven in hun directe omgeving. Door het verlenen van vergunningen voor deze bedrijven, onttrekt Gemeente Landerd zich van haar verantwoordelijkheid en zorgplicht om voor haar inwoners een gezonde en leefbare omgeving vorm te geven en te behouden. Hierdoor zijn de bewoners gedwongen om bij iedere wijziging van een omgevingsvergunning t.o.v. de huidige situatie een juridische procedure op te starten (van rechtbank tot Raad van State).

Ook m.b.t. de vergunningverlening (WABO) van Schuifelenberg 3 is een dergelijke juridische procedure vanaf 2015 opgestart. De Raad van State heeft in de laatste fase van deze procedure (oktober 2018) moeten vaststellen dat zij vanwege het geldende procesrecht niet meer ook een oordeel kan geven over de toekomstige geursituatie bij een groot aantal omliggende woningen.

Nu de toekomstige geursituatie niet is beoordeeld door de Raad van State, ligt de verantwoordelijkheid voor de nadelige en/of ongewenste effecten weer opnieuw bij het gemeentebestuur.

De omgevingsvergunning, welke 1 februari 2016 ter inzage is gelegd, is door gemeente Landerd verleend onder de bepaling dat o.a. de volgende stukken en bijlagen deel uitmaken van deze vergunning:

- 150626_BZV;
- 150702_Beoordelingsrapport milieuonderdelen Vr 2014.

In bovengenoemde stukken/bijlagen is verwoord dat de geuremissie van de te realiseren

situatie maximaal 45.528 ou_E/s mag bedragen. Deze maximale emissie (ca 5.000 ou_E/s meer dan huidige situatie) zou gerealiseerd worden door gebruikmaking van o.a. het stalsysteem BWL 2009.12.V1, welke een emissie-reducerende werking van 85% zou hebben.

Recent gepubliceerd WUR- onderzoek heeft het volgende geconcludeerd :
De gemiddelde geurverwijdering van de combi luchtwassers BWL 2009.12.V1 was 40%. Dat is de helft van de verwachte gemiddelde reductie van 84%. Voor ammoniakverwijdering was de gemiddeld gemeten reductie 59%, ten opzichte van een verwachte reductie van 85%.

De Regeling geurhinder en veehouderij is derhalve per 20 juli 2018 aanpast (voordat de vergunning Schuifelenberg 3 onherroepelijk werd) naar aanleiding van het WUR-rapport, zie ook: "*wijzigingen rendement geur voor bepaalde luchtwassystemen en periodieke actualisatie emissiefactoren voor ammoniak en geur*" waarbij voor het luchtwassysteem BWL 2009.12.V1 nieuwe reductiewaarden zijn vastgesteld: 45% reductie i.p.v. 85%.

Om te voorkomen dat de geurproblematiek als gevolg van de verminderde geuremissie door slecht presterende combiluchtwassers (ook bij andere bedrijven in "de Graspeel") alsmaar erger wordt, moeten verantwoordelijke overheden zorgdragen dat vergunningsvoorwaarden stringenter worden nageleefd.

Nu tijdig duidelijk is dat een bedrijfsplan, waarin gebruik gemaakt wordt van niet / onvoldoende renderende technieken, bij een groot aantal omliggende woningen nog meer ernstige materiële en immateriële schade zal worden toegebracht aan de woonkwaliteit, dient deze vergunning per direct te worden ingetrokken. Mede omdat de vergunninghouder (met het gekozen luchtwassysteem) niet in staat zal zijn om aan de geurreductie-eis van 85% - zoals in de aanvraag en daarmee de vergunningsvoorwaarden is genoemd- te voldoen.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en 3 (Aanvulling verzoek d.d. 9 november 2018) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- c. Zoals eerder gemeld is het gemeentebestuur verantwoordelijk voor een goed woon- en leefklimaat van haar inwoners.
De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) stelt daarvoor de gemeente in staat om in een eigen geurverordening normen of afstanden vast te leggen voor gebruik bij de vergunningverlening. Hiermee heeft de gemeente een sturingsinstrument in handen om de geuremissies uit stallen te limiteren. Daarmee kan worden voorkomen dat nieuwe geuroverlast ontstaat als gevolg van een individueel bedrijf en/of als gevolg van cumulatie van geuremissies van meerdere bedrijven.

Onze reactie

Voor zover u hiermee wordt bedoeld aan te geven dat de het niet voldoen aan de geurverordening reden is om in te grijpen in de vergunde situatie, wordt voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- d. In haar geurverordening/geurbeleid/geurgebiedsvisie 2014 van gemeente Landerd is (conform het coalitieprogramma 2014-2018) verwoord dat de gemeente optimaal gebruik wil maken van de geboden ruimte om zelf de regie te voeren op de invulling van beleid met betrekking tot het buitengebied, zodat ze niet afhankelijk is van (veranderende) landelijke en provinciale wet- en regelgeving. Bij het veehouderijbeleid is volksgezondheid immers het allergrootste uitgangspunt. Het vaststellen van een lokaal geurbeleid waarbij knelpunten kunnen worden voorkomen/opgelost en omwonenden voldoende worden beschermd tegen overlast van nieuwe ontwikkelingen, is daarbij een belangrijk instrument (geurbeleid, pag. 13).

Voor het buitengebied van gemeente Landerd (de Graspeel) is een voorgrondbelasting van maximaal 9 odeur vastgesteld.

Artikel 3: Andere waarden voor de geurbelasting

In afwijking van artikel 3, lid 1 van de Wet bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in het gebied als genoemd in artikel 2 lid 1 van deze verordening:

A. Woonkern Zeeland	1,0 odour units.
B. Woonkernen Reek, Schaijk, 't Oventje	2,0 odour units.
C. Bedrijventerrein Voederheil II	6,0 odour units.
D. Bedrijventerrein Voederheil, De Roskam	1,0 odour units.
E. Bedrijventerrein De Louwstraat	2,0 odour units.
F. Buitengebied	9,0 odour units.

en een maximaal toelaatbare achtergrondbelasting van maximaal 20 odeur.

Tabel 0.1: Gehanteerde gebiedsindeling, geurklassen en geurhinderniveaus.

Gebied	achtergrondbelasting in odour units (ou _E /m ³)		
	optimaal	aandachtsklasse	niet aanvaardbaar
Woongebieden	0-6	6-10	>10
Bedrijventerreinen	0-10	10-14	>14
Recreatiegebieden	0-10	10-14	>14
Buitengebied	0-14	14-20	>20

In haar geurverordening heeft gemeente Landerd een emissieplafond van 40.250 ou_E/s per ha bouwvlak vastgesteld. Voor een bouwvlak van 1,5 ha (maximale ruimte) geldt dan een plafond van 60.375 ou_E/s.

Als gevolg van de komst van een megastal met 17.000 varkens aan Schuifelenberg 3:

- wordt op een aantal woningen de voorgrondbelasting fors overschreden:

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
5	Schuifelenberg 6	177 445	410 769	9,0	8,4
6	Peelweg 16	177 594	410 834	9,0	8,1
7	Peelweg 18	177 597	410 825	9,0	7,8
8	Witte Dellen 1b	177 665	410 891	9,0	7,6
9	Langstraat 1	177 481	411 129	9,0	32,5
10	Langstraat 3	177 583	411 113	9,0	20,9
11	Graspeel 37a	177 208	411 354	9,0	17,2
12	Graspeel 58	176 994	411 177	9,0	10,2
13	Graspeel 60	177 042	411 199	9,0	13,6
14	Graspeel 62	177 050	411 205	9,0	14,3
15	Buntweg 7	177 044	410 691	9,0	7,1
16	Langstraat 1a	177 486	411 145	9,0	30,9

- ontstaat er tevens op een aantal woningen een achtergrondbelasting van > 20 odeur.

- Wordt het geuremissieplafond met meer dan 100.000 ou_E/s onverantwoord overschreden

geuremissie					
stal	Aantal dieren	factor	emissie	85% reductie	45% reductie
1	6160	7,8	48048	7207	26426
2	4560	23	104880	15732	57684
3	3168	23	72864	11379	40075
4	3168	23	72864	11379	40075
totaal				45697 ouE/s	164260 ouE/s

Zoals eerder genoemd, is over de vergunningbesluiten zowel in beroep als in hoger beroep door de bestuursrechter geoordeeld. Het College van burgemeester en wethouders blijft echter het bevoegde gezag in de vergunningverlening en daarmee ook op het toezicht op naleving van de vergunningsvoorwaarden. Indien niet aan de vergunningsvoorwaarden wordt voldaan, dient het bevoegd gezag handhavend op te treden. Ook indien vóór in bedrijfsname bekend is dat niet aan vergunningsvoorwaarden voldaan kan worden, dient het bevoegd gezag haar verantwoordelijkheid te nemen door ingebruikname van de betreffende inrichting te voorkomen.

Naast het gegeven dat dus niet voldaan kan worden aan de voorwaarden waarop de omgevingsvergunning is verleend, past het voorgenomen bedrijfsplan niet binnen genoemde geurgebiedsvisie. De inrichting heeft ontoelaatbare gevolgen voor milieu en woon/leefklimaat van omwonenden (WABO artikel 2.3.1. lid d en e)

Onze reactie

Voor zover u hiermee wordt bedoeld aan te geven dat de het niet voldoen aan de geurverordening reden is om in te grijpen in de vergunde situatie, wordt voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- e. In combinatie met te wijzigen huisvestingssystemen zijn alternatieve en doeltreffende technieken beschikbaar (WABO artikel 2.3.1. lid b) om de geuroverlast te minimaliseren tot het niveau van de vergunningsvoorwaarden en/of de geurgebiedsvisie van gemeente Landerd. Daarbij hoeft geen andere inrichting te ontstaan dan in de vergunningaanvraag is omschreven. De economische haalbaarheid voor een ondernemer is geen verantwoordelijkheid van gemeente Landerd. De gezondheid en woon-/leefklimaat van omwonenden is echter wel een basis-verantwoordelijkheid van gemeente Landerd.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Nogmaals willen wij hier wijzen op de voorwaarden zoals in de vergunning gesteld m.b.t. geuremissie en daaraan gerelateerde geuroverlast. Indien de vergunning voor Schuifelenberg 3 niet wordt ingetrokken, wordt door het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Landerd willens en wetens inbreuk gedaan op de woonbescherming van omwonenden, zoals vastgelegd in haar eigen geurgebiedsvisie. Daarmee worden zij ook rechtstreeks verantwoordelijk voor toekomstige materiële en immateriële schade.
Derhalve dient het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Landerd de vergunning van Schuifelenberg 3 per direct in te trekken.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- g. Een alternatieve mogelijkheid is de vergunningvoorwaarden actualiseren. Dus, de vergunning in stand laten maar de voorwaarden voor de vergunning actualiseren aan de hand van de actuele milieu-inzichten. Dit kan worden bereikt door expliciet aan de vergunning te verbinden dat maximaal een (voor- en/of achtergrondbelasting) mag worden veroorzaakt zoals genoemd in de vergunningaanvraag.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

Door **Boskamp&Willems** zijn de volgende zienswijzen ingebracht:

- a. In het ontwerpbesluit stelt u dat intrekking van de omgevingsvergunning eerste fase voor de activiteit milieu niet aan de orde is omdat volgens u geen sprake is van ontoelaatbare milieugevolgen als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wabo. Cliënt betwist dat. Uit de berekeningen die mr. Wösten heeft gemaakt blijkt dat de vergunde luchtwassers bij een werkelijke emissiereductie van slechts 45% een geurbelasting van 20,9 ou/m³ op de woning van cliënt veroorzaken en maar liefst 32,5 respectievelijk 30,9 ou/m³ op de woningen Langstraat 1 en 1a. Dergelijke hoge geurbelastingen kwalificeren als zeer slecht en zelfs extreem slecht volgens het RIVM-rapport "Geur en gezondheid Onderdeel Veehouderij en geur, GGD-richtlijn medische milieukunde" (RIVM Rapport 2015- 0106 M). Daarom is wel degelijk sprake van ontoelaatbare milieugevolgen. En daaraan doet niet af dat de geurbelastingen onder het maximum van 35 ou/m³ als bedoeld in artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij blijven. In uw gemeente is voor dit gebied niet een maximale geurbelasting van 35 ou/m³ vastgesteld, doch een maximale geurbelasting van slechts 9 ou/m³. Dat maximum wordt met een factor van meer dan 3 overschreden.
U stelt ook dat er geen aanleiding is om de voorschriften van de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo te wijzigen. Volgens u is het vergunde gecombineerd luchtwassersysteem nog steeds de best beschikbare techniek. Daargelaten of dat zo is, is dat een reden temeer om de omgevingsvergunning in te trekken,

nu die volgens u best beschikbare techniek leidt tot een zeer slecht woonklimaat voor cliënt en een extreem slecht woonklimaat voor enkele andere omwonenden.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Voorts zou u kunnen besluiten aan de omgevingsvergunning het voorschrift te verbinden dat conform de aanvraag een geuremissie van 85% moet worden gerealiseerd. Het kan dan wel zo zijn dat het vergunde luchtwassysteem dat rendement zonder nadere maatregelen niet kan realiseren, maar cliënt vraagt zich terecht af waarom dat tegenvallende resultaat van de luchtwasser eenzijdig op hem en andere omwonenden moet worden afgewenteld. Zeker nu de inrichting nog niet is gerealiseerd, ligt het voor de hand om, vanwege het gebleken veel lagere rendement van de luchtwassers, de voorschriften van de omgevingsvergunning op zijn minst te wijzigen in het belang van de kwaliteit van het milieu.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- c. Een wijziging van de voorschriften van de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.31, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wabo wijst u zonder een toereikende motivering af. Dat de gewijzigde geurnormen (bedoeld zal zijn gewijzigde geuremissiefactoren) geen gevolgen hebben voor vigerende omgevingsvergunningen, is nu juist een reden om de voorschriften van de vergunning wel te wijzigen. Zonder een wijziging blijft de vergunning namelijk inderdaad gelden en leidt deze tot een zeer slecht en extreem slecht woonklimaat voor omwonenden. En de vraag of artikel 2.31, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wabo een toereikende wettelijke grondslag biedt, wordt door u wel opgeworpen maar ten onrechte niet beantwoord.

Als inderdaad zou blijken dat deze bevoegdheid niet kan worden toegepast, dan is dat reden temeer om over te gaan tot intrekking van de omgevingsvergunning.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

- d. Tot slot kan cliënt er niet mee instemmen dat u een afwachtende houding aanneemt in verband met de aangekondigde landelijke beleidslijn en dat u in dat kader stelt dat gebruikmaking van de omgevingsvergunning voor eigen rekening en risico van vergunninghouder komt. Uw college heeft namelijk een eigen verantwoordelijkheid om die besluiten te nemen die noodzakelijk zijn ter bescherming van de kwaliteit van het milieu.

Onze reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar het gestelde onder ad 1 (Intrekken van de omgevingsvergunning) en 2 (Wijziging van de omgevingsvergunning) en de bespreking van de door Wösten juridisch advies ingebrachte zienswijze onder a.

De zienswijze is ongegrond.

Conclusie

Gelet op het bovenstaande hebben wij besloten om uw verzoek af te wijzen en niet tot actualisatie of intrekking van de verleende omgevingsvergunning over te gaan.

Zeeland, 26 mei 2020

Burgemeester en wethouders van Landerd,
namens dezen,
Afdeling Ruimte
Teamleider Vergunningen, Toezicht en Handhaving.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'A' and 'M' followed by a horizontal line and a vertical line, with the initials 'b.a.' written below it.

A.M.T. van Erp

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na afloop van de termijn voor het instellen van beroep (zie hieronder). Als gedurende die termijn een verzoek om een voorlopige voorziening is gedaan, dan treedt dit besluit in werking zodra de rechter ten aanzien van dat verzoek een besluit heeft genomen.

Beroep en voorlopige voorziening

U kunt binnen zes weken nadat dit besluit is ter inzage is gelegd, beroep instellen bij de rechtbank. U stuurt het beroepschrift naar: Rechtbank Oost-Brabant, sector bestuursrecht, postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. Het beroepschrift moet u ondertekenen en het moet in ieder geval de volgende informatie bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waar u het niet mee eens bent;
- waarom u het niet met dat besluit eens bent.

Het is ook mogelijk om digitaal beroep aan te tekenen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Als u beroep instelt, blijft ons besluit in eerste instantie gewoon geldig. Pas wanneer de rechtbank een uitspraak doet, kan dat gevolgen hebben voor het besluit. De wet houdt rekening met de situatie dat iemand die beroep instelt niet kan wachten op die uitspraak. Daarom kunt u de rechtbank, nadat u beroep heeft aangetekend, verzoeken een zogenaamde voorlopige voorziening te treffen. De rechtbank kan dan snel - en voordat zij uitspraak doet - een bepaalde maatregel treffen.

Zowel voor het digitaal indienen van een beroepschrift als voor het digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening, heeft u een elektronische handtekening (DigiD) nodig. Op de website vindt u meer informatie.